

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Zahtjev za razvod braka može podnijeti jedan ili oba bračna druga. U određenim okolnostima prije razvoda bračni drugovi moraju proći kroz šest mjeseci postupka posredovanja. To je posebno slučaj kada:

to zatraže oba bračna druga

ako jedan od bračnih drugova stalno živi s djetetom mlađim od 16 godina i ima skrbništvo nad tim djetetom ili

ako samo jedan od bračnih drugova želi razvod.

U određenim iznimnim slučajevima, međutim, bračni drugovi na koje se primjenjuju prethodno navedene točke, također imaju pravo na razvod bez razdoblja posredovanja. To je slučaj ako je par živio odvojeno dvije godine. Jedan bračni drug također ima pravo na razvod bez prethodnog razdoblja posredovanja ako je utvrđeno da je taj bračni drug bio prisiljen na brak ili ako je stupio u bračni odnos prije 18. godine bez odgovarajuće službene dozvole. Ako je brak sklopljen unatoč tome što su partneri u bliskom rodu ili unatoč tome što je jedan od bračnih drugova već bio u braku ili registriranom partnerstvu i prethodni brak ili partnerstvo nisu prekinuti, svaki od bračnih drugova ma pravo na razvod bez prethodnog posredovanja.

2 Koji su razlozi razvoda?

Bračni dug uvijek ima pravo zatražiti odluku o razvodu braka i ne moraju postojati posebne osnove za donošenje takve odluke.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Ako je jedan od bračnih drugova uzeo prezime drugog bračnog druga, taj bračni drug ima pravo ponovno uzeti prezime koje je koristio prije braka.

3.2 podjelu imovine supružnika

Nakon razvoda imovina bračnih drugova dijeli se između njih. Opće je načelo da se imovina dijeli na jednake dijelove. Razlog prestanka braka nije važan za podjelu imovine bračnih drugova.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Nakon razvoda, bračni drugovi automatski nastavljaju dijeliti skrbništvo nad djecom. Međutim, sud može prekinuti zajedničko skrbništvo:

na vlastitu inicijativu, ako sud utvrdi da zajedničko skrbništvo nije u najboljem interesu djeteta ili

na zahtjev jednog od bračnih drugova, ako sud utvrdi da je u najboljem interesu djeteta da skrbništvo ima samo jedan od bračnih drugova.

Ako oba bračna druga zatraže prekid zajedničkog skrbništva, sud mora udovoljiti tom zahtjevu.

Oba su roditelja odgovorna za održavanje djeteta. Roditelj koji ne živi s djetetom ispunjuje obvezu uzdržavanja plaćanjem doprinosa za održavanje djeteta drugom roditelju.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Nakon razvoda, svaki bračni drug mora sam sebe održavati. Iznimke se primjenjuju samo u određenim iznimnim situacijama, npr. kada se jedan bračni drug ne može sam održavati nakon prekida dugogodišnjeg braka ili ako postoje neke druge posebne osnove.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje zakonska rastava.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje zakonska rastava.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje zakonska rastava.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje poništavanje braka. Brak je moguće poništiti ako jedan od bračnih drugova umre ili ako sud donese odluku o razvodu braka.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje poništaj braka.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje poništaj braka.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Samo sud može odlučiti poništiti brak razvodom. Međutim, postoje druge mogućnosti za rješavanje raznih pitanja koja mogu nastati u vezi s razvodom.

Bračnim drugovima može se osigurati „obiteljsko posredovanje” u cilju rješavanja sukoba nastalog u zajedničkom životu. Na taj način parovi mogu zatražiti pomoć u rješavanju problema i sukoba u cilju očuvanja braka. Ako već postoji *de facto* rastava, obiteljskim posredovanjem može se pridonijeti ublažavanju sukoba i odraslima omogućiti da zajednički obavljaju roditeljsku ulogu. Obiteljsko posredovanje pruža javni sektor (lokalna tijela vlasti), crkvena tijela i druge osobe. Lokalna tijela vlasti odgovorna su osigurati da je obiteljsko posredovanje dostupno svima koji to zatraže.

Bračni drugovi imaju pravo i na „suradnju putem rasprava”. Te rasprave nisu usmjerene na odnos između odraslih već na djecu. Suradnjom putem rasprava nastoji se postići dogovor o pitanjima koja se odnose na skrbništvo nad djecom, gdje će djeca živjeti i o pristupu djeci. Suradnju putem rasprava nadziru stručnjaci. Lokalna tijela vlasti odgovorna su osigurati da je suradnja putem rasprava dostupna svima koji to zatraže.

Ako bračni drugovi žele izvršiti promjene u vezi sa skrbništvom nad njihovom djecom, mjestom gdje će djeca živjeti ili pristupom djeci, to se može učiniti sklapanjem sporazuma o tom pitanju. Takav sporazum mora odobriti odbor za socijalnu skrb lokalnog tijela vlasti.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje zakonska rastava ili poništaj braka.

Prvi je uvjet za podnošenje zahtjeva za razvod braka da švedski sud mora biti nadležan za pokretanje postupka. To se naravno primjenjuje kada su oba bračna druga švedski državljani i žive u Švedskoj. Međutim, švedski sudovi mogu imati nadležnost i u sljedećim slučajevima:

ako su oba su bračna druga švedski državljani

ako je podnositelj zahtjeva švedski državljanin i ima prebivalište ili je prethodno imao prebivalište u Švedskoj nakon navršene 18. godine

ako podnositelj zahtjeva nije švedski državljanin, ali je imao prebivalište u Švedskoj barem godinu dana ili

ako tuženik ima prebivalište u Švedskoj.

Ako je dokazano da je za provođenje postupka razvoda braka nadležan švedski sud, sudski postupak vodit će se pred okružnim sudom („tingsrätt”) u Švedskoj u okrugu u kojem jedan od bračnih drugova ima prebivalište. Ako niti jedan od bračnih drugova nema prebivalište u Švedskoj, sudski se postupak vodi pred Okružnim sudom u Stockholmu („Stockholms tingsrätt”).

Postupak za razvod braka moguće je pokrenuti pred okružnim sudom na dva načina. Ako se oba bračna druga žele razvesti, mogu podnijeti zajednički zahtjev. Međutim, ako samo jedan od njih želi razvod, bračni drug koji se želi razvesti mora podnijeti zahtjev za razvod braka okružnom sudu. U oba slučaja moraju biti priloženi rodni listovi oba bračna druga. To se može zatražiti od švedske porezne uprave („Skatteverket”).

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U predmetu koji se odnosi na razvod i povezana pitanja, pravna pomoć može se dodijeliti samo ako postoji *posebna osnova*.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

U švedskom pravu ne postoje pravila kojima se uređuje zakonska rastava ili poništaj braka.

Da, moguće se žaliti na odluku o razvodu.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003 [PLEASE PROVIDE LINK] o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (Uredba Bruxelles II.), sudska odluka donesena u državi članici priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom. Međutim, postoje neke osnove za nepriznavanje sudske odluke.

Glavno je pravilo u Uredbi Bruxelles II. da se sa sudskom odlukom o razvodu ili zakonskoj rastavi ili poništaju braka donesenom u bilo kojoj državi članici mora automatski postupati na istovjetan način i da ona mora imati iste pravne učinke kao jednakovrijedna švedska odluka. Iako se uredba stoga temelji na načelu automatskog priznavanja, zainteresirana stranka svedjedno može dobiti potvrdu o izvršivosti ili neizvršivosti strane sudske odluke u Švedskoj. Zahtjev u tome smislu predaje se žalbenom sudu Svea („Svea hovrätt”), koji u toj fazi donosi odluku o primjeni bez savjetovanja s protivnom strankom.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Zahtjev je potrebno podnijeti Žalbenom sudu Svea („Svea hovrätt”) kako bi se iskoristila prilika predviđena Uredbom Bruxelles II. za dobivanje potvrde o izvršivosti strane sudske odluke u Švedskoj (vidi prethodno pitanje 14.) [PLEASE PROVIDE LINK TO QUESTION 14 ABOVE]. Ako je Žalbeni sud Svea izjavio u takvom postupku da će predmetna sudska odluka biti priznata u Švedskoj, druga stranka može zatražiti preispitivanje te odluke. Zahtjev za preispitivanje podnosi se švedskom Žalbenom sudu, koji će saslušati obje stranke u nastavku postupka. Nakon toga moguće je podnijeti žalbu Vrhovnom sudu („Högsta domstolen”) protiv odluke o zahtjevu za preispitivanje Žalbenog suda Svea.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Postupak povodom zahtjeva za razvod braka koji se vodi pred švedskim sudom uvijek se mora voditi u skladu sa švedskim zakonodavstvom (načelo *lex fori*). U određenim je slučajevima, međutim, *potrebno uzeti u obzir i* odredbe stranog prava. To se primjenjuje u sljedećim slučajevima:

Ako su oba bračna druga strani državljani i niti jedan nije živio u Švedskoj barem godinu dana, rješenje o razvodu braka nije moguće donijeti protivno željama jednog od bračnih drugova, ako ne postoji osnova za to u skladu sa zakonom države čiji je jedan bračni drug državljanin ili su državljani oba bračna druga.

Ako su oba bračna druga strani državljani i jedan od njih tvrdi da nema osnove za razvod braka u skladu sa zakonom države čiji je on državljanin, rješenje o razvodu ne može se donijeti ako za to postoji posebna osnova, uzimajući u obzir interese bračnog druga ili djece dvaju bračnih drugova.

Potrebno je naglasiti da je, u oba navedena slučaja, riječ o primjeni švedskog prava, ali uz određeni stupanj zaštite kako bi se spriječilo donošenje odluka o razvodu u skladu sa švedskim zakonodavstvom u slučajevima kada bračni drugovi imaju slab odnos sa Švedskom i kada postoji čvrsta osnova za neizdavanje takve odluke.

Posljednji put ažurirano: 21/12/2015

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.